Europos mokėjimo įsakymas

Italija

1 Ar numatyta mokėjimo įsakymo procedūra?

Italijos civilinio proceso kodekse (it. *Codice di procedura civile*) nustatytos ne tik įvairios supaprastinto proceso rūšys, bet ir mokėjimo įsakymo procedūra (it. *procedimento di ingiunzione*) (633 ir kiti straipsniai). Tai yra *ex parte* procedūra, nes teismas sprendimą dėl kreditoriaus prašymo priima neišklausęs skolininko arba neleidęs jam pateikti atsiliepimo arba pastabų.

Jeigu skolininkas ginčija mokėjimo įsakymą, jis išklausomas tik vėliau.

Prašyti išduoti mokėjimo įsakymą galima tik dėl tam tikrų reikalavimų (reikalavimas sumokėti pinigų sumą arba pristatyti konkretų kiekį pakeičiamų prekių ir t. t.) ir laikantis tam tikrų Civiliniame kodekse (it. *Codice civile*) nustatytų reikalavimų, pvz., kreditoriai turi pateikti rašytinius savo reikalavimo įrodymus).

Jeigu teismas nustato, kad nagrinėjamas reikalavimas yra pagrįstas, jis nurodo skolininkui per tam tikrą terminą (paprastai per 40 dienų) sumokėti sumą ir informuoja skolininką apie galimybę per tą patį terminą ginčyti mokėjimo įsakymą, o skolininkui nepareiškus jokio prieštaravimo mokėjimo įsakymas taps galutinis ir vykdytinas.

1.1 Procedūros taikymo sritis

Procedūra taikoma reikalavimams, pateiktiems kreditorių, kuriems priklauso pinigai arba konkretus pakeičiamų prekių kiekis, arba bet kurio kito asmens, kuris turi teisę gauti konkretų kilnojamąjį turtą.

1.1.1 Kokių rūšių reikalavimams ši procedūra taikoma (pvz., tik piniginiams reikalavimams, tik iš sutarčių kylantiems reikalavimams ir t. t.)?

Kai procedūra yra susijusi su piniginiu reikalavimu, turi būti nurodoma tiksli jo suma. Dėl šios priežasties iš esmės panaikinama galimybė gauti mokėjimo įsakymą dėl nesutartinių reikalavimų, pvz., reikalavimas atlyginti žalą, kuri buvo patirta dėl neteisėto veiksmo.

1.1.2 Ar yra nustatyta didžiausia reikalavimo suma?

Ne, viršutinės ribos nėra. Mokėjimo įsakymas gali būti išduodamas dėl bet kokios sumos reikalavimų.

1.1.3 Ar privaloma taikyti šią procedūrą?

Mokėjimo įsakymo procedūra neprivaloma naudotis. Kreditorius visada gali pareikšti įprastą ieškinį.

1.1.4 Ar galima taikyti procedūrą, jeigu atsakovas gyvena kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje?

Taip.

1.2 Kompetentingas teismas

Dėl mokėjimo įsakymo reikia kreiptis į taikos teisėją (it. *giudice di pace*) arba bendrosios kompetencijos teismą (it. *tribunale*), kuris turėtų jurisdikciją nagrinėti įprastą bylą. Taikos teisėjas turi kompetenciją nagrinėti tik ieškinius dėl nedidelių sumų, kaip nustatyta Civilinio proceso kodekso 7 straipsnyje. Kai prašymas pateikiamas bendrosios kompetencijos teismui, jį nagrinėja vienas teisėjas.

Reikalavimai, susiję su mokesčiais už suteiktas teisines paslaugas, nepaisant to, ar jos buvo teikiamos teisme, ar neteisminėje institucijoje, arba su advokatams, antstoliams ar bet kuriam kitam asmeniui, kuris teikė paslaugas teismo byloje, mokėtinų išlaidų atlyginimu, nagrinėjami teisme, kuris nagrinėjo su kreditoriaus reikalavimu susijusią bylą.

Advokatai savo advokatūros registracijos vietos teisme (it. *consiglio dell'ordine*) gali prašyti išduoti mokėjimo įsakymą dėl savo klientų. Panašiai notarai gali pateikti reikalavimus savo notarų asociacijos registracijos vietos teismui (it. *consiglio notarile*) (taip pat žr. informacijos suvestinę „Jurisdikcija“).

1.3 Formos reikalavimai

Prašyme išduoti mokėjimo įsakymą būtina pateikti Civilinio proceso kodekso 638 straipsnyje nurodytą informaciją ir jį kartu su priedais reikia įteikti teismo raštinės pareigūnui.

Vadovaujantis 2012 m. spalio 18 d. Įstatymo galią turinčio dekreto 16a straipsniu (iš dalies pakeistu 2012 m. gruodžio 17 d. Įstatymu Nr. 221): „Nuo 2014 m. birželio 30 d. Civilinio proceso kodekso I skyriaus I antraštinės dalies IV knygoje nurodyto teismo procese priemonių ir šalių reikalavimų ir dokumentų (išskyrus prieštaravimus) registravimas atliekamas tik elektroninėmis priemonėmis.“ Todėl nuo 2014 m. birželio 30 d. bus nebeleidžiama dėl procedūrų *ex parte* kreiptis pateikiant popierinius dokumentus. Kreipiantis dėl Europos mokėjimo įsakymo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1896/2006, Įstatymo galią turinčio dekreto Nr. 179/2012 16a straipsnis netaikomas. Todėl kreipimaisi dėl tokio įsakymo turi būti pateiktas popieriuje, o ne elektroninėmis priemonėmis.

1.3.1 Ar privaloma naudoti standartinę formą? (Jeigu taip, kur tą formą galima gauti?)

Ne, specialios formos nėra.

1.3.2 Ar būtina turėti advokatą?

Advokato atstovavimas paprastai yra būtinas. Tačiau tam tikrose bylose ieškovai gali patys dalyvauti teisme. Taip, pvz., yra tuo atveju, kai reikalavimą nagrinėja taikos teisėjas ir reikalavimo suma yra ne didesnė nei 1 100 EUR arba kai ieškovas turi įgaliojimus bylą nagrinėjančiame teisme veikti kaip advokatas.

1.3.3 Kaip išsamiai reikia aprašyti reikalavimo pagrindą?

Prašyme reikia nurodyti reikalavimą ir jį pagrindžiančias priežastis. Reikalavimą pagrindžiančios priežastys neturi būti itin išsamios, jos gali būti nurodomos trumpai aprašant susijusias faktines aplinkybes ir dokumentus.

1.3.4 Ar reikia pateikti rašytinius įrodymus, pagrindžiančius reikalavimą? Jeigu taip, kokie dokumentai priimtini kaip įrodymai?

Taip. Reikalavimų rašytiniai įrodymai visų pirma apima prekių gavimo ar paslaugų suteikimo patvirtinimą ir vienašališkus rašytinius pasižadėjimus. Kai reikalavimas yra susijęs su prekių tiekimu ar paslaugų teikimu ir tokias prekes (paslaugas) viena įmonė tiekė (teikė) kitai įmonei arba asmeniui, kuris nesiverčia profesine arba komercine veikla, rašytinius reikalavimo įrodymus taip pat gali sudaryti autentiški kreditoriaus įmonės buhalterinės apskaitos knygų, jei jos tvarkomos laikantis įstatymų reikalavimų, išrašai. Komercinės sąskaitos faktūros taip pat gali būti laikomos tinkamais rašytiniais reikalavimo įrodymais, jeigu prie jų pridedama ieškovo sąskaitų faktūrų registro kopija su antspaudu.

Konkrečios taisyklės, reglamentuojančios pagrindžiančius įrodymus, taikomos advokatų, notarų ir kitų profesijų atstovų reikalavimams dėl mokesčių ir išlaidų atlyginimo, taip pat valstybės ir valdžios institucijų reikalavimams.

1.4 Prašymo atmetimas

Jeigu teismas nustato, kad reikalavimas yra nepakankamai pagrįstas, jis apie tai per teismo pareigūną informuoja ieškovą ir prašys ieškovo pateikti papildomus įrodymus. Jeigu ieškovas nepateikia papildomų įrodymų ar neatsiima prašymo arba jeigu prašymo negalima priimti, teismas šį prašymą atmeta priimdamas motyvuotą nutartį.
Tokiais atvejais galima dar kartą pateikti reikalavimą pagal specialią arba įprastą procedūrą.

1.5 Apskundimas

Sprendimas atmesti prašymą negali būti ginčijamas paduodant įprastą apeliacinį arba kasacinį skundą.

1.6 Prieštaravimas

Jeigu teismas priima prašymą ir išduoda mokėjimo įsakymą, tas įsakymas turi būti įteiktas atsakovui. Italijoje jis turi būti įteiktas per 60 dienų nuo sprendimo priėmimo arba per 90 dienų, jeigu jį reikia įteikti užsienyje.
Gavęs mokėjimo įsakymą, skolininkas per 40 dienų gali ginčyti reikalavimą.
Jeigu yra pateisinamų priežasčių, terminas prieštaravimui dėl reikalavimo pateikti gali būti sutrumpinamas iki 10 dienų arba pailginamas iki 60 dienų. Jeigu atsakovas gyvena kitoje ES šalyje, taikomas 50 dienų terminas, kuris gali būti sutrumpintas iki 20 dienų. Jeigu atsakovas gyvena ne ES šalyje, taikomas 60 dienų terminas, kuris gali būti sutrumpintas iki 30 dienų arba pailgintas iki 120 dienų.
Atsakovai reikalavimą gali ginčyti net ir pasibaigus terminui, jeigu gali įrodyti, kad nebuvo laiku informuoti dėl netinkamo mokėjimo įsakymo įteikimo, dėl nenumatyto įvykio arba *force majeure.* Teisės ginčyti netenkama praėjus 10 dienų nuo pirmosios vykdymo priemonės taikymo dienos.
Prieštaravimas, kuriuo ginčijamas mokėjimo įsakymas (it. *opposizione*), pateikiamas mokėjimo įsakymą priėmusiam teismui šiuo tikslu pasinaudojant šaukimu (it. *citazione*), kuris ieškovui turi būti įteiktas prašyme nurodytu adresu. Šaukime, kuriuo prieštaraujama mokėjimo įsakymui, reikia pateikti įprastuose šaukimuose nurodomą informaciją. Visų pirma prieštaravimą pateikiantis asmuo turi nurodyti prieštaravimo dėl reikalavimo pagrindus.

1.7 Prieštaravimo pasekmės

Pateikus šios rūšies prieštaravimą pradedamas įprastas teismo procesas, per kurį teismas nagrinėja mokėjimo reikalavimo teisėtumą.

1.8 Prieštaravimo nepareiškimo pasekmės

Jei per nustatytą terminą nepateikiamas joks prieštaravimas arba jeigu atsakovas neatvyksta į teismą, mokėjimo įsakymą išdavęs teismas ieškovo prašymu paskelbia mokėjimo įsakymą vykdytinu.

1.8.1 Kokius veiksmus reikia atlikti norint gauti vykdytiną sprendimą?

Galimi keturi scenarijai.
Pirmasis scenarijus yra tuomet, kai terminas prieštaravimui dėl reikalavimo pateikti dar nepasibaigė. Pareiškėjas gali prašyti teismo paskelbti, kad mokėjimo įsakymas yra laikinai vykdytinas ir iš karto sukelia pasekmes. Šis prašymas gali būti patenkinamas tik tais atvejais, jei laikomasi Civilinio proceso kodekse nustatytų specialių laikino vykdymo sąlygų, pvz., jeigu reikalavimas yra pagrįstas įsakomuoju vekseliu ar čekiu arba jeigu vėluojant vykdyti mokėjimo įsakymą kreditorius patirtų daug žalos. Šioje pradinėje stadijoje nustatydamas laikiną vykdymą teismas gali prašyti, kad kreditorius skolininko naudai pateiktų užstatą.
Antras scenarijus yra įmanomas tuomet, kai skolininkas, kuriam buvo įteiktas mokėjimo įsakymas, nepateikia prieštaravimo per nustatytą terminą. Tokiu atveju kreditorius gali pateikti prašymą dėl mokėjimo įsakymo vykdymo.
Trečias scenarijus yra tuomet, kai skolininkas iš tikrųjų pateikia prieštaravimą, o byla vis dar nagrinėjama. Tokiu atveju kreditorius gali pateikti prašymą dėl laikino mokėjimo įsakymo vykdymo. Prašymas gali būti patenkinamas tik tuo atveju, jei įvykdytos kodekse nustatytos sąlygos (pvz., kai prieštaravimas nėra pagrįstas jokiais rašytiniais įrodymais). Teismas taip pat gali nustatyti laikiną vykdymą tik dėl dalies mokėjimo įsakymo, t. y. dėl sumos, kurios skolininkas neginčija, dalies. Teismas taip pat gali nustatyti laikiną mokėjimo įsakymo vykdymą, jeigu kreditorius pateikia užstatą, kurio dydis atitinka tikėtiną atlyginimo, įskaitant išlaidas ir nuostolius, sumą.
Ketvirtas scenarijus yra tuomet, kai prieštaravimas atmetamas: atmetus prieštaravimą, mokėjimo įsakymas tampa vykdytinas, jei jam toks statusas dar nebuvo suteiktas.
Mokėjimo įsakymais, kurie paskelbti vykdytinais pagal bet kurį iš nurodytų scenarijų, taip pat leidžiama kreditoriui įregistruoti teismo sprendimą dėl skolininko turto hipotekoje.

1.8.2 Ar šis sprendimas yra galutinis, ar atsakovas gali jį apskųsti?

Mokėjimo įsakymas, kuris tapo vykdytinas dėl to, kad skolininkas nepateikė prieštaravimo, gali būti panaikinamas išimtiniais įstatyme numatytais atvejais (pvz., jeigu nustatoma, kad teismo sprendimas buvo priimtas remiantis įrodymais, kurie, kaip vėliau paaiškėjo, buvo neteisingi). Kai mokėjimo įsakymas daro poveikį trečiosios šalies teisėms, ji taip pat gali pateikti prieštaravimą.
Teismo sprendimas, kuriuo baigiama nagrinėti byla dėl pateikto prieštaravimo, gali būti skundžiamas apeliacine tvarka pagal įprastą procedūrą.

Susijusios nuorodos

►Italijos konstitucija (EN)
https://www.senato.it/sites/default/files/media-documents/COST_INGLESE.pdf
►Italijos įstatymai ir kodeksai
https://www.normattiva.it/?language=en
►Italijos civilinio proceso kodeksas
http://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2015/01/02/codice-di-procedura-civile
►Administracinio proceso kodeksas (EN)
https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/mzk3/~edisp/nsiga_4276977.pdf
► *Code de justice administrative* (FR)
https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/njiz/~edisp/nsiga_4506451.pdf
► *Italienische Verwaltungsprozessordnung* (DE)
https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/nda5/~edisp/nsiga_4289867.pdf
► *Il sistema giudiziario italiano*
https://www.csm.it/web/csm-internet/magistratura/il-sistema-giudiziario=
► *Codice del processo tributario*
http://def.finanze.it/DocTribFrontend/getAttoNormativoDetail.do?id=%7BECD81E71-D37B-4722-AA36-116B5BCB2232%7D
► *Ministero della Giustizia*
https://www.giustizia.it/giustizia

Paskutinis naujinimas: 21/12/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.